

Et ”trekantsdrama”

om Mønsted-familiens indtog på Lyngsbækgaard

Mange vil vide, at Mønsted-familien har haft Lyngsbækgaard ved Femmøller gennem tre generationer, fra 1835 til 1918. Men det er nok de færreste, der ved, hvordan det hele begyndte. Det er ellers en historie, der nok er værd at fortælle. Romantisk, men også med et islæt af tragedie.

Den begynder med en smuk, beleven og intelligent købmandsdatter fra Grenaa, Charlotte Møller, og to gode venner i samme by, Hans Peter Fasting og Niels Secher Mønsted. De to venner blev begge forelsket i Charlotte og begge friede til hende. Charlotte måtte vælge...

Charlottes fulde navn var Charlotte Amalie Dorthea Marie Møller. Hun var født i 1805 som datter af postmester og sagfører Rasmus Møller og hustru Kirstine Marie i Grenaa. Rasmus Møller drev ved siden af sine andre hverv en købmandsforretning med kolonial og manufaktur på hjørnet af Torvet og Storegade. En forretning, der i næste generation blev en af Grenaa's største.

Hans Peter Fasting var fuldmægtig på herredskontoret. Niels Secher Mønsted var provisor, d. v. s. førstemand, på apoteket. To dygtige, fremadstræbende unge mænd – og som sagt de bedste venner. Måske skete frieriet efter fælles aftale? Så var afgørelsen overladt til Charlotte – og efter tidens forhold sikkert også hendes forældre, hvorom historien dog intet har at berette.

Charlotte valgte... Hans Peter Fasting.

Den lykkelige kommende ægtemand købte en gård og var dermed klar til at forsørge sin elskede og stifte familie. Vennen Niels Secher Mønsted besluttede – skuffet og forsmået - at udvandre til Norge. Her ernærede han sig de næste tre år som farmaceut.

Men her slutter historien ikke – og fortsættelsen er tragisk. Hans Peter Fasting var på en embedsrejse, pådrog sig en stærk forkølelse – og døde. Året var 1830. Det var hundrede år før penicillin blev opfundet.

På sit dødsleje betroede Hans Peter Fasting sin kæreste, at hans højeste ønske var, at hun efter hans død ville gifte sig med deres fælles gode ven Niels.

Niels Secher Mønsted er formentlig kommet hjem til begravelsen. Sikker er det, at han hurtigt efter kom tilbage fra Norge. Der gik to år, så giftede Charlotte og Niels sig.

Lyngsbækgaard

Hans Peter Fasting havde indsat sin kæreste som arving i sit testamente. For arven købte Charlotte og Niels nu en god stor proprietærgård mellem Draaby og Femmøller – Lyngsbækgaard.

Men hermed ophører ”trekantsdramaet” ikke. Ægteskabet mellem Charlotte og Niels blev lykkeligt, også i forhold til den afdøde ven. Deres første barn, en søn, lod de opkalde efter ham – endda incl. efternavnet, så

ingen tvivl var mulig: han kom til at hedde Hans Peter Fasting Mønsted. Han overtog Lyngsbækgaard efter forældrene i 1876 og blev i øvrigt en knagende dygtig landmand.

Efter den første søn fulgte to sønner mere og derefter tre døtre. Den næstældste søn kom til at hedde Otto – han blev den berømte margarinefabrikant: OMA-margarine (OMA = "Otto Mønsted Aarhus"), og så var han i øvrigt ved sin død Danmarks rigeste mand. Den tredje søn Ole blev ansat ved Overretten i Viborg og var en af initiativtagerne til udtørringen af Kolindsund.

I 1910 overtog tredje generation Mønsted Lyngsbækgaard, nemlig Hans Peter Mønstedes søn Rasmus. Men otte år senere var det slut, da Rasmus Mønsted afhændede gården.

Lyngsbækgaard omkring århundredskiftet 1900. Hovedbygningen er opført i 1784 af den kendte Horsens-bygmester Anders Kruise. Sammen med de store avlsbygninger, der ikke er med på billedet, udgør Lyngsbækgaard i dag en af vore mest helstøbte bevarede herregårdsanlæg. Det ejes i dag af Vivi Henriksen Frederiksen. Museum Østjylland, Ebeltoft.

Litteratur: Strandkov m.fl.: Pioneren Otto Mønsted. 1998

Vilfred Friberg Hansen: "Lyngsbækgaard", i "Folk og Liv 2014", Boggalleriet Rønde 2014

Skrevet af Vilfred Friberg Hansen til Djurslandsposten 2014